

GÉCZI JÁNOS

21 rovinj

15. nap (1993. július 31.): tart tovább majd pedig nélküle, 62 sor

(a vízhez fekszik nem volt
delfin az vagy egy üres forma)

füleltem
 mint mossák a merlotban a vöröst
 a marianne-sapkás lények
 énekelnek a déltenger bűzös isteneiről
 a háborúról
 amelyben holmi kultúráért
 áldoznak ezreket
 és éppen azok
 akiknek ez a kultúra mit sem ér
 vagy ha igen
 nem többet egy marék magnál
 amely boldogan issza
 mielőtt sokfésűs levéllel kicsírázna
 a vért

kobaltgázy volt az ég
 akár marienbadban sevresben vagy pécssett
 a porcelánokat a kert asztaláról
 a konyhába tálcákon visszahordták
 de kagylómázuikból kinn maradt egy kevés
 s a kevésből (a kevés alján) egy halovány ragyogás
 ennyi nyugalom a part
 orrszarvú- s elefánt-szikláiban
 miképpen a vízhez fekszik
 nem volt
 eddig nem szaladt a hars rianás
 csak néhány tucat nagy olajszemű gázlómadár
 a borsfű-pajta cseréptetején
 imbolyog
 amíg berreg (jár) bennük az utórepülés
 ők is hallgatagok
 mert őket is némának akarta látni
 mert némává lőtte őket a kék

ha nem számítom a bádogtölcsért
 amelyben óránként büszkén menetelnek
 ha nem számítom a dermedt thonettszéket
 amelyben ott az evakuálás

törpehullám huzakodik gémlábrnyomsorral
 tart ez a történet
 s tart tovább
 egy csigaforgató-tolláskodással
 majd pedig nélküle

e vidék felülete olyan síkos
 mint dagályban a halak háta
 mint olajfában a hirtelen (váratlan) hasadás
 elzuhanna rajta minden mozdulat
 s elzuhan
 mint zöldüvegetestben a zöldüveglélek

ha lehajolnál
 a talaj száraz (veres) felhámja alatt
 apróköví mozaikban lenél
 egy-két szegélymintát
 gömbölyű gyümölcsöt háromlábú szatírt

hangyasavval telt szentbőröket
 amelyekben halálos injekciók áznak

delfinuszony hasítja fel a horizontot
 nem látom
 delfin az vagy egy üres forma
 vagy egyik sem
 de akkor mik ezek
 a keményszilánkos fényrétegek
 az élő s élettelen dolgok
 áttetsző bőre alatt

16. nap (1993. augusztus 1.): megtörténik, 76 sor

minden másképpen is van

néhány lépésre
 a kapaszkodó után a kőfejtésnél
 ahol az oromról felszálláskész
 egy teljes
 ragyogásos látvány
 már-már megzavarodva
 adriaszélet (két vitorlás
 szörfös délen kopár
 északi oldalt dúsz szigetek etc)
 csupagörccs pineák
 mindaz ami ilyen helyt szokás
 abban
 ott

ott a történetvesztes boróka
 az örvénylő száraz szélben
 hallgatta
 miként sodorja be a hangot
 a keserűs víz a félig telt üregbe
 otthagyni
 mondaná tovább

neki isten nem nyilatkozik meg
 a vibrálásban
 a hozsánna tartozékaiban
 sehol
 ezért sem készül el innen
 mi a készüllet azt se tudja
 azt se mi az ilyesmiket tudni

lombjából kihull
 néhány ikertűs sárga jelentéskioltság
 kijelölve az addig néma helyet
 két sásbuga közén
 besűríti az árnyékát
 elrendez rögzít néhány részletet
 nem őrvöng az esztétikától

a monológból kivonult a történet
 meglehetősen banálisan
 hátrahagyva
 mint szemléletben a spanyolcsizmát
 kiszippantott híg kagylót
 zacskós tözegtápot elhasznált asszonyt
 sietve
 a fény szkafanderjébe
 utána ne lépjenek mások is
 ez ezredvégből

a borókafa az borókafa
 annyit hajlandó tudni
 a/egy túlvilág
 a/egy túlvilág romjai
 és közte nincs különbség
 (ennyi bennük az ami közös)
 a távolcsillag a hullámokon
 s ahogy közeledik
 (de világosnappal nem lehet látni)
 mire csillag lesz
 üres és értelmezhetetlen

*egész (teljes) eget egy gallyal
kissé gótívben lehajolva
meg lehet tartani*

*a nyelvi szerkezetekkel mi lesz
ha kivonul alóla (belőle)
a nyelv
(akkor) a fa a versbeszédből kiszárad
letördel magáról vesszőket ágat
enged a farontók ostromának
gombáknak adja át magát
és amint a kikericsekben a lila
a távolságban a centiméter
mozdulatlanságban az abszolút nullafok
megtörténik*

*

*nem nézek bele
többé a messzeségbe
az rossz álomunka
emlékeztető eltolás
minden másképpen is van
mindez másképpen is mondható*

17. nap (1993. augusztus 2.): odább elnézik a jövőidőből, 80 sor

*a jövőidőből
borostyán és babérágak közül
a repüléstől vagy mástól áthevülve
átzuhant egy teljes tülevélkoronán
gyantás kozmoszon
beleesett
és nem tudok véle mit kezdeni
a versbe*

*a mondatot kiköveztem
alkalmas jelzőkkel
fordult a délután
s a személyes névmás székét
átcipeltem (toltam) a mondat hűvös csarnokán
akkor*

*munka a boltív alatt
a tejkék befészkelte magát
az alvadt homályba
síkosak a márványok
a lépcsőfokokban
s úgy is maradnak*

néhány fenyőtű
 tövébe ragadt hangyaszárnyal
 arannyal befutott gally
 zuzmó sárgazuzmó
 forró gejzíreket idézve
 hol fürdőház épült és panzió
 de eltartani a családot az se tudja
 a papírra pergett
 mocorgott majd betűkké vált

ha beleások a jövőidőbe
 követve azt az utat (nyomot) fel
 fel amelyen a versbe esett
 létramagasan egy szántóföld terül el
 árpaselyemben járnak a marokszedő lányok
 pipacskoszorút fonnak
 várják a férjeket
 és ázik a szappanvirág
 két lépéssel és tizenégy évvel odább
 könyvét olvassa az agg
 morzsolva kutyája bársonyfülét
 friss mandulát eszeget
 elnézi a napkitörést
 gekkót a porban
 ahogy átesik mindig valami a levegőn
 oda már magam is előremennék
 onnan rézsút kétharmad századdal
 egy teljes falu alkonyéggel
 szél forog körbe-körbe
 nyitogatja az ólkapukat
 úgyhogy nincs szüksége segítőre
 és nincs meg
 – fű nő és némaság –
 a part a fa a padom

a plázsról érkeznek a napsütötték
 bőrükben benne a rágásnyomok
 hangosak és betöltik mindkét oldalát
 a széldús utcának
 fejbőrük piros
 ahogy elválik a hajuk
 láthatod

kiszámítottam mekkora az út
 a haláltánctól a haláltáncig
 ahol a vízből a só kimosható
 s a fagyallevelekben hangok lapoznak
 mikor mit dúdoljak ki

nem jutottam túl az összeadásnál
 a kriptafriskók előtti káromkodásnál
 más se marad
 a címet ismeretlen
 nememberfiák kihagatták

komoly augusztusi hold
 négykor ébred
 s vár hogy felhúzhassa
 húzza
 mint földig érő vásznat a ládamélyből
 magához fel a sötétkéék éjt
 és a vízszag érzékeny kötőtűi
 és egy vitorlás kötélzete
 miképpen (ahogy)an) tustömény hangot ad

**18. nap (1993. augusztus 3.): angolkeringő
 például opus magnum, 66 sor**

nem bitte mennyire köves
 európa
 pontosabban sziklás
 mary és yvette látogatni jöttek
 fel-felzúg az időzivatar
 rögvést visszahalkítja egy édes dallam
 szürcsöli a kölyökörvény
 szopja a szikla csecset
 fenyesnek lenni nem választás
 favágónak lenni
 tutajosnak lenni igen
 szól a rádió a versben
 kásaforró nyár van

a vízvonal alatt
 formaetikus festőkegylő
 üzen-e valamit a név
 a szó
 vagy csak véletlen
 s nem fut be a sikerbe
 se a győzelembe se a tragédiába
 nem lesz opus magnum
 de nyitva marad
 és folytatható

ez afféle délután
 mert vannak ilyenek
 amikor a fény

foltokba gyűjti a halálszagot
van
amely után
bár történetmániás
nem marad semmi történet
szól a versben

gyűjteménybe
vagy vacsorához
háncskosárral
szedhetek kagylót
a megrendelt nyákot

nem vagyok hajlandó

kirohadt belőlem a metafizika
a kagylószüret fejében
nézem
a newton-féle interferencia
mily szertartásosan gyűrűzi
az uszadékokat

vagy grammatikai katarzis
vagy retorikai
a vers romlékony anyagában
amelyet egyébként
darabokra fúr a rádió
szól a versben
angolkeringő indult riminiből
a cirkálót lehagyva
landol a keleti parton
nem hitte mennyire köves

minden egyéb vesztés
hasadt gránátalma
a szakadt part felett
csöpp káosz a mátyásmadár szemében
de azért lecsap a haldögre
mintha ezüst holdat
a fészkére viszi

utóbb vagy előbb
mindent elmesélek
a vonatkozó szakirodalmat
lásd
júliusban például

19. nap (1993. augusztus 4.): benne vagy és szabad, 69 sor

egy páva magánragyogása
a vattadús alkony felett
ahogy hezitál a narancsnap
miként oldja tovább
a domboldal házainak
halhúspiros kontúrjait
míg a nyáron dolgozol
széttéríti
bezárja
éppen ezért páva
magát a fügezöld sugárzásba

tetszhalott pók
de azért a szél
szakálladba veti a pók vetőfonalát
kiszáradt leánderek között ösvény
avarcsörgés kavicsnyiszogás
amelyben térdig
a dombtetőnek haladsz

a partot magukhoz húzzák
a nyílt víz alkonyhalászai
emelik s rakják a hálót
emelik rakják a bárkába

egymáson átvetett négy jobbkez
a kőlap hátán

áll még
sirálykilátó
gondolatok munkapadja
ujjaid alatt
ugyanannak az állóképnek
sokrajzú vázlatai

benne vagy a részletekben
és szabad se akarsz lenni
így

kaphatsz-e egy levendulaházat
szendernyugágyat
s az árnyéktalan fánál
ahol a vemhes csacsi áll
kaphatsz-e vadániszernyőt

ez a fény a tiéd-e
 amely
 az ollóját így csattogtatja
 vagy egy szőlőszemű lányé
 aki a gyógynövénykertben él

a kérdések kilógnak
 a tengerszaggatta part dúlt kövei fölé
 helyzetelsz
 ajándékot fogadsz

hintálsz a formában
 forgatod a formát
 mint a páva
 szerződésben a tollát
 amely hozzátapad
 szokni a szabadságot
 amely hozzád tapad

kagylóoló kölykök járnak
 levágják a cölöpökről
 mint a sonkát
 kihúzzák a résekből
 vízlakta odúk belsejéből
 megnyitják
 kipucolják
 szárazra törölve fényt adnak nekik
 mutatják
 ha dörgölik odavonzza
 az arcpihét puha tollat
 mosott ruhát
 a yacht kikötőnél
 mirko erkélye alatt
 darabja kétezer dinár

20. nap (1993. augusztus 5.): így távolít távolodik, 95 sor

neszez a zene
 érzelmes hangulat az elégiában
 mire felnő
 lép közbe amélia
 az egyik a dallamot
 rágja ki a másik a zenét
 hiába
 hiába
 kipotyognak belőle kecskeszarként
 amelyek egyébként otthonosak

amélia egy jel
ott üldögél néhány szó társaságában
köt vagy főz vagy sóban lábáztat
hessegeti a tragédiát
ki más tudná ha nem én
maga felé vonja
a dupla számárhátívű fehér boltozatot
(az alacsonyabb megfestve égnek
a másik kormos a kályhától
és néma)
egy sima késhegynyi bors egy fordított
apró korty száraz vörös

a ház már csupa dőzs
a padlizsánból kicsap a lila
kicsit túlteng benne a porcelán
meredek létra a hálóban
nyiszorgás eresztékek
ajtónyi mediterrán táj
a lábtörlőért kiszalad
magával hurcolja a tenger
amélia nem látja
tékozol
vájkálja a zehenéhét
máshol tán nem is emberek élnek
így távolít távolodik

az a húsvéti körmenet
amely a kolostortól a világítótornyig
azon a szűk utcákon
a piac halenyves terén
a citromszagú korai darazsak közt
lehorzsolta megint a feketeház
a könyökét
de a legszörnyűbb amint a cipősarok
beakadt a részbe és kitért
ezt kikotyvasztották a tűzhely démonjai
hiába ellenök a varrottas beszédmód
négyezeröttszáz újdínár

négy éve a vihar
kéményt döntött
mintha nem lenne külön lakása
öreg beszéd
leforgatta a bazsalikomokat
befeküdt az imákba
plusz két halász meg csónak
és a jégtől szétvert finom csipke
és ez tart vagy nyolcvan éve

csend gyereksírás feltartott kezek
 halni csöppet majd annyit meg is születni
 máskor meg kihajt a tetőtér szobájában
 és termést érlel
 mintha arannyal futtatták volna
 kívül-belül az ereszt
 a füge
 tejet csöpögtet
 szoptatja a huzatot
 macska fial a rubáskosárban
 amélia
 attól tart
 még meglepi az éden

a nyersolajból van egy hétre
 ha a falak is tartják az éjszakát
 nem csattog legyező
 átcsúszik a rácson
 s a barna komódra
 illatos tobozt helyez a pinea
 fokhagyma szárnyas mag
 kapaszkodni lehet a dátumokba
 s nyitni nyitogatni
 aljmélyükön mágnespatkó lárifári spulni
 a dal
 hogy milyen lesz majd tíz év múlva

hogy milyen lesz majd tíz év múlva
 milyen lesz majd a versben lakni
 tologatni
 mint nehéz padokat
 ugyanazokat a sorokat
 a jambusokban unt locsogás
 lesz-e hová nyesni
 hely hová dugni
 a kihajtott új fügeágot
 amely majd áthajlik a képen
 nem illeszkedik
 mint a kripta haláltáncfreskóján
 a masnis lánygyermek
 maszatos markában rubin pomogránát
 aki én voltam

21. nap (1993. augusztus 6.): j. a.-vissza tarvision át (695 km),
104 + 1 sor

*éjjel kettőkor fölriadtál
felderítő gépek húztak a város felett
széttörték benne ami mediterrán
széles ezüstsárnyakon jöttek ravennából
jöttek új és újabb hullámokban
a füledt éjszakában
a meztelen nép a teraszokon didergett
szótlán cigarettázva*

*mint kiket sok hasonlat csőrei tépnek
vagy egy raj keselyű
riadt rémület szorongás
huzatolt bennük
– ez már élménylira
a kutyád pedig melléd feküdt
tenyered alá fúrta fejét
kimész a holdfényben vetkező lombok alá
csillaghullást lesni s repülőket
itt megtörténhetsz itt
mondták
kifordulhatsz a dolgokból
akár a földből a fa
üzületből az izesülés*

*kihullott rég kihullott
belőled a szentjánosbogár
amikor először fogott
hullámzó combjai közé a tenger
várna felett az aranyhomokon
hatvannyolcban
a határon tankokat láttál
a mosdóban valaki hányt és szavalt
de nem értetted
ez a tenger áttetsző cián*

*marad-e a mostból
fontera az utolsó utca
amelybe búcsúzásként
este belesétáltad magadat
jobb kezedben szatyormyi éretlen fűgével
balban tartva a póráz
amelyen kutyamód a lépteid vezetnek
csorgó fény kecskeólak
mézszárgán csöppenő érett márványlapok
az árnyak katonaposztója*

– feljajdulsz itt most
 hogy hívják a napóleoni katonát
 nem tudod hiába gondolod át
 a bevezetés egy másik életbe böse nevét
 pedig ő írta
 az övé
 az európai költésrothadás

hajnalban elhagyta horvátországot
 a napkelte előtt szlovéniát
 te nem menekülsz
 te csupán elmégy
 van hova

és triesttől józsef attila
 íme hát megeltem íme íme
 a házak napszívtva fehér csigahéjai
 a folyosókban a spirálok árnya
 óránként százötven kilométer
 a lombfalak között latinoviccsal
 a viaduktokon vonatrobogással
 mennyi sínpár
 mennyi fénypárhuzamos
 mennyi lélek a sínek felett
 rilkéből egy teraszt látni
 felette ablak s mintha rács
 annak az árnyékán bevertem két éve
 a harmadik hosszúúrssal
 a hosszúúressek legélesebbikével
 amelyben már csak nyelv van
 se isten se haza
 akár a vadnarancsokban
 aztán már egyre meredekebbek a háztetők
 egyre hegyebb minden karsztfehér
 júliább csinszkább flórább fannibb
 vakítóbbak mint egy kórházi ágy

az ember néha rászorul
 hogy új bőrt vegyen vagy újszerűt
 olcsón gyorsan és lehetőleg
 kíméletesen

tarvisióban istván a király
 hangzuhatagában fürdött mind a magyar
 próbált alkudott és megint próbált
 színes kivarrott a menő
 és zsebvágnér

átmegyünk négy országon
mire elérünk magunkhoz
átmegyünk hunba meg epikába

kizárólag a töredékek
azok maradnak a kitelt formák
a jajdulások facsarodások
visszanyelt sóhajok
úsztak a wörther seen a sóhajók
hágó
alagút
alpesi tejmező előencian
egyre több tekerceslés
szűkülés
meggylevélen a vércsepp
sziveri
a vércserében a vércse-rét
kanyarok nagyárijában a forró négy kerék
és egy illattal feltöltött kamillás rét
klágenfurt és grác súlypontjában

